

T | PRVW00 | 0

ZALIJEPITI NALJEPNICU UČENIKA

CRNOGORSKI – SRPSKI, BOSANSKI, HRVATSKI JEZIK I KNJIZEVNOST

EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA NA KRAJU III CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

APRIL, ŠKOLSKA 2025/2026. GODINA

UPUTSTVO

VRIJEME RJEŠAVANJA TESTA JE 70 MINUTA.

Dozvoljen pribor je: grafitna olovka i gumica, hemijska olovka.

Možeš da pišeš ćirilicom ili latinicom. Piši čitko pisanim slovima.
Ako pišeš štampanim slovima, istakni veliko slovo. Poštuj gramatička i pravopisna pravila.
Ako misliš da si pogrešno rješavao/rješavala zadatak, prekriži i rješavaj ponovo.
Zadatke ne moraš rješavati redom kojim su navedeni u testu.
Ukoliko završiš ranije, provjeri svoja rješenja.

Rješenje zadatka/pitanja OBAVEZNO pisati na mjestu predviđenom za taj zadatak/pitanje.

ZA VRIJEME RADA NA TESTU NIJE DOZVOLJENA UPOTREBA ELEKTRONSKIH UREĐAJA I KOREKTORA.

Zadatak će se vrednovati s nula (0) bodova ako je:

- ▶ odgovor netačan
- ▶ rješenje napisano na mjestu koje nije predviđeno za taj zadatak/pitanje
- ▶ odgovor nečitko i nejasno napisan
- ▶ napisan ili zaokružen i tačan i netačan odgovor.

Želimo ti mnogo uspjeha!

T | PRV00 | 1

Na osnovu teksta 1 i teksta 2 odgovori na pitanja 1, 2, 3, 4 i 5.

Tekst 1

КЊАЖ. ЦРНОГОРСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ
 НА ЦЕТИЊУ.

== Из наклоности према позоришту гостује г. МИХАЈЛО МАРКОВИЋ, члан Краљ. Хрв. Загребачког Позоришта ==

ПРЕДСТАВА XI.
ПРЕДСТАВА XI.

Данас у недјељу 20. јуна 1910. године у Зетском Дому

РЕВИЗОР

Комедија у 5 чинова. Написао Н. В. Гогољ. Превео П. Тодоровић. - Редитељ г. М. Петровић.

ЛИЦА :

АНТОНИЈЕ АНТОНОВИЋ ДМУХОВСКИ, окружни начелник	г. М. Марковић	
АНА АНДРЕЈЕВНА, његова жена	г-ђа Петровић	
МАРИЈА АНТОНОВНА, његова кћи	г-ђа Анђелковић	
ЛУКА ЛУКИЋ, школски старатељ	г. Гласовић	
АМОС ФЕЈОДОРОВИЋ ЉАПКИН-ТРАПКИН, судија	г. Петровић	
АРТЕМИЈЕ ФИЛИПОВИЋ ЗЕМЉАНИКА, болнички старатељ	г. К. Мартиновић	
ИВАН КУЗМИЋ ШПЕКИН, поштар	г. Љ. Таминцић	
ПЕТАР ИВАНОВИЋ ДОПЧИНСКИ)	варошке спахије	г. Пејовић
ПЕТАР ИВАНОВИЋ БОПЧИНСКИ)		г. Ковачевић
ИВАН АЛЕКСАНДРОВИЋ ХЉЕСТАКОВ, чинов. из Петрограда	г. М. Стевановић	
ОСИП, његов слуга	г. М. Петровић	
ГОСТИОНИЧАРСКИ СЛУГА	г. М. Таминцић	
ЖАНДАР	• •	

Први, трећи, четврти и пети чин догађа се код начелника Дмуховског,
 а други чин у гостинској соби.

ЦИЈЕНЕ :

ГОРЊЕ ЛОЖЕ 8 Перпера — ДОЊЕ ЛОЖЕ 6 Перп. — ПАРТЕР I. реда 1:50 Перп.
 ПАРТЕР II. реда 1 Перп. — Стајање у партеру 0:80 Перп. — Галерија 0:40

Улазнице могу се добити на дан представе у Управи Кр. Цр. Нар. Позоришта од 3—4 сата послје
 подне и у вече од 7 сати на каси.

 Почетак тачно у 8 часова у вече

T | PRVW00 | 2

Tekst 2

Drama *Revizor*, N. V. Gogolja, bez sumnje spada među najpoznatije i najbolje društvene komedije jer je sinonim ne samo nekadašnjeg nego i našeg doba. Bavi se ljudskim naravima i negativnim pojavama, ali je i komedija karaktera i situacije, jer moralna iskrivljenost, naopake društvene vrijednosti, licemjerje i beskičmenjaštvo su vječni. Ismijavanje društvenog stanja i ljudske naravi je tema koja je uzeta iz društvene stvarnosti carske Rusije u prvoj polovini 19. vijeka. Ideja komedije sadržana je u jednoj izjavi samog Gogolja: „U *Revizoru* sam htio skupiti na jednu gomilu sve ružno u Rusiji koje sam tada poznavao, sve nepravde koje se čine na onim mjestima i u onim prilikama u kojima se od čovjeka traži najviše pravednosti, a u isti mah se svemu narugati.”

1

P | LRBFN | 2

Šta je zajedničko, a šta različito tekstovima 1 i 2?

2

2

P | YZPXN | 2

Kada se dešava radnja djela *Revizor*?

1. dvadesetog juna 1910. godine
2. u prvoj polovini 19. vijeka
3. u naše doba

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1

T | PRV00 | 3

P | XL7EK | 3

3

Ako je tvrdnja tačna, zaokruži T, a ako nije tačna, zaokruži N.

TVRDNJA	TAČNO	NETAČNO
<i>Revizor</i> ismijava negativne pojave u društvu.	T	N
Predstavu <i>Revizor</i> izvodi Kraljevsko hrvatsko zagrebačko pozorište.	T	N
Mihajlo Marković je član Knjaževskog crnogorskog narodnog pozorišta.	T	N

1

4

P | 6CW35 | 3

Književna vrsta kojoj pripada djelo *Revizor* je:

1. roman
2. komedija
3. tragedija

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1

T | PRV00 | 4

5

P | 3LP98 | 4

Djelo *Revizor* ima podjelu po licima.

Obrazloži tvrdnju.

1

6

P | SYDW3 | 4

Na osnovu stihova popuni tabelu.

STIHOVI	NASLOV TEKSTA	AUTOR
„Ima ćutljivih patnika na svijetu što se samo umorno i gorko nasmiješe na ljude kad se o njih teško ogriješe...“		
„... žali je mu snahin vjenac bilo nego glavu svog sina Andrije.“		

2

Pročitaj pjesmu *Poruka iz daljine* Dragutina Tadijanovića i riješi zadatke 7 i 8.

PORUKA IZ DALJINE

Lastavice, mile moje lastavice,
Govorim vama. Čujete li
Moje riječi? Odletite;
Preko gora odletite na prozor kuće
Ispod brijega. I cvrkućite, cvrkućite,
Dokle se god ne pojavi Ona.

Dragutin Tadijanović

7.A

P | FQ5BQ | 5

Pjesma *Poruka iz daljine* je lirska:

1. opisna pjesma
2. misaona pjesma
3. ljubavna pjesma
4. rodoljubiva pjesma

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1

7.B

P | 4L5GU | 5

Prepiši onomatopeju iz pjesme.

1

T | PRVW00 | 6

7.C

P | T6CMZ | 6

Podvučene riječi u pjesmi su:

1. dijalog
2. hiperbola
3. deveterac
4. opkoračenje

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1

8

P | U8JT2 | 6

Riječ Ona napisana je velikim slovom. Objasni zašto.

1

T | PRVW00 | 7

P | A3RSK | 7

9

Odredi padež podvučenim riječima u stihovima:

Lastavice, mile moje lastavice,

Govorim vama. Čujete li

Moje riječi?

Lastavice _____; vama _____; riječi _____.

1

Na osnovu odlomka, kao i cjelokupnog djela, odgovori na pitanja 10, 11, 12, 13, 14 i 15.

Četvrte godine svoga vezirovanja posrnu veliki vezir Jusuf i kao žrtva jedne opasne intrige pade iznenada u nemilost. (...)

Iz okolnih sela povrve svet da vidi most. Iz Višegrada i Rogatice su dolazili varošani i divili mu se, žaleći što je u toj vrleti i divljini a ne u njihovoj kasabi.

– Valja rodit vezira! – odgovarali su im Žepljani i udarali dlanom po kamenitoj ogradi, koja je bila prava i oštih bridova kao da je od sira rezana a ne u kamen sečena.

Još dok su prvi putnici, zastajkujući od čuđenja, prelazili preko mosta, neimar je isplatio radnike, povezao i natovario svoje sanduke sa spravama i hartijama, i zajedno s onim vezirovim ljudima krenuo put Carigrada.

Tek tada pođe po varoši i po selima govor o njemu. Selim, Ciganin, koji mu je na svom konju dogonio stvari iz Višegrada i jedini zalazio u njegovu brvnaru, sedi po dućanima i priča, bogzna po koji put, sve što zna o strancu.

– Asli i nije on čovek k'o što su drugi ljudi. Ono zimus dok se nije radilo, pa mu ja ne otiđi po desetak-petn'est dana. A kad dođem, a ono sve neraspričeno k'o što sam i ostavio. U studenoj brvnari on sjedi sa kapom od međedine na glavi, umotan do pod pazuha, samo mu ruke vire, pomodriale od studeni, a on jednako struže ono kamenje, pa piše nešto; pa struže, pa piše. Sve tako. Ja otovarim, a on gleda u mene onim zelenim očima, a obrve mu se nakostriješile, bi rek'o proždrijeće te. A nit govori nit romori. Ono nikad nisam vidio. I, ljudi moji, koliko se namuči, eto godinu i po, a kad bi gotov, pođu u Stambol i prevezosmo ga na skeli, odljuma na onom konju: ama da se jednom obazrije jal' na nas jal' na ćupriju! Jok.

A dućandžije ga sve više ispituju o neimaru i njegovom životu, i sve se čude i ne mogu da nažale što ga nisu bolje i pažljivije zagledali dok je još prolazio višegradskim sokacima. (...)

Neimar je bio primio samo četvrti deo svoje plate. Iza sebe nije ostavio ni duga ni gotovine, ni testamenta ni kakvih naslednika. Posle dužeg razmišljanja, odredi vezir da se od preostala tri dela jedan isplati bolnici, a druga dva daju u zadužbinu za sirotinjski hleb i čorbu.

Upravo kad je to naređivao – bilo je mirno jutro pod kraj leta – donesoše mu molbu jednog mladog a učenog carigradskog mualima, koji je bio iz Bosne rodnom, pisao vrlo glatke stihove, i koga je vezir s vremena na vreme darivao i pomagao. Čuo je, kaže, za most koji je vezir podigao u Bosni, i nada se da će i na tu, kao svaku javnu građevinu, urezati natpis da se zna kad je zidana i ko je podiže. (...)

Vezir je sedeo dugo nad tom molbom, raširenih ruku, pritiskujući jednim dlanom natpis u stihovima, a drugim neimarove račune i nacrt mosta. U poslednje vreme on je sve duže razmišljao nad molbama i spisima.

Prošle su, još letos, dve godine od njegova pada i zatočeništva. U prvo vreme, posle povratka na vlast, on nije primećivao kakve promene na sebi. Bio je u najlepšim godinama kad se zna i oseća puna vrednost života; pobedio je sve protivnike i bio moćniji nego ikad pre; dubinom skorašnjeg pada mogao je da meri visinu svoje moći. Ali što je više odmicalo vreme, njemu se – umesto da zaboravlja – u sećanju sve češće javljala pomisao na tamnicu. Ako je i uspevao ponekad da rastera misli, on nije imao moći da spreči snove. U snu poče da mu se javlja tamnica, a iz noćnih snova je, kao neodređen užas, prelazila u javu, i trovala mu dane.

Postade osetljiviji za stvari oko sebe. Vređali su ga izvesni predmeti koje pre nije ni primećivao. (...)

Sve poče da prima sa prikivenim ali dubokim nepoverenjem. Odnekud se ustali u njemu ova misao: svako ljudsko delo i svaka reč mogu da donesu zlo. I ta mogućnost poče da veje iz svake stvari koju čuje, vidi, rekne ili pomisli. Pobednik vezir oseti strah od života. Tako je i ne sluteći ulazio u ono stanje koje je prva faza umiranja, kad čovek počne da s više interesa posmatra senku koju stvari bacaju nego stvari same.

10

Na osnovu odlomka popuni tabelu:

Naziv djela	Ime i prezime autora	Književni rod	Književna vrsta

2

T | PRVW00 | 10

11

P | 9GPBH | 10

Sporedni lik u tekstu je:

1. neimar
2. vezir Jusuf
3. carigradski mualim

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1

12

P | 2H5NW | 10

S kojim ciljem je pisac u tekst uveo lik Selima Ciganina?

1

T | PRVW00 | 11

13

P | HNM59 | 11

Za vezira Jusufa pad u nemilost zbog intriga je težak zato što je on:

1. veliki vezir
2. graditelj vezir
3. pobjednik vezir

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1

14

P | HCKEB | 11

Iako je „pobedio sve protivnike i bio moćniji nego ikad pre“, vezir se promijenio i postao „osetljiviji za stvari oko sebe“. Šta je promijenilo vezira?

1. most
2. zaborav
3. tamnica

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1

T | PRVW00 | 12

15

P | ZYBEK | 12

Zašto su Žepljani govorili: „Valja rodit vezira!“?

1

16

P | UTME3 | 12

A) Riječ iz zagrade napiši u odgovarajućem licu prezenta.

Prikolica je prepuna i kola je jedva _____ (vući).

B) Riječ iz zagrade napiši u odgovarajućem padežu u jednini.

U _____ (čestitka) sam mu poželio još mnogo medalja.

2

T | PRVW00 | 13

17

P | DYGER | 13

Upiši slovo D ili T tamo gdje nedostaje da bi riječ bila tačno napisana.

pre ___ hodni pre ___ čas

pre ___ postavka pre ___ stava

1

18

P | 2GE3V | 13

Zaokruži broj ispred rečenice koja je napisana administrativnim stilom.

1. Za mene nikad nemaš vremena.
2. Prijave se predaju u kancelariji broj 12.
3. Poslaću ti podatke u toku radnog vremena.
4. Na jugu će biti vedro, uz povremenu oblačnost.

1

19

U rečenicama ima pravopisnih grešaka. Ispravi ih.

A) Učio je naporno nebili dobio peticu.

B) Kad dođem kod tebe rećiću ti sve.

3

Sa 80-180 riječi napiši povezan sastav na temu *Moja generacija i društvene mreže*. Sastav oblikuj kao zaokruženu cjelinu (uvod, razrada, zaključak).

U sastavu:

- piši koje su popularne društvene mreže koje koristi tvoja generacija i zašto baš njih koristite
- opiši u koje svrhe tvoja generacija najčešće koristi društvene mreže (zabava, druženje, učenje...)
- koliko vremena provodiš na društvenim mrežama i zašto
- objasni da li društvene mreže zbližavaju ili udaljavaju ljude (može li se prijateljstvo održavati online...)
- saopšti svoj stav o uticaju društvenih mreža na odrastanje tvoje generacije (pozitivne i negativne strane...).

Vodi računa o pravopisnim i gramatičkim pravilima. Piši čitko i poštuju zahtjev o broju riječi +/-10% (ocjenjuje se sastav koji ima od 72 do 198 riječi; ako sastav ima manje od 72 riječi NE ČITA SE, a na 198. riječi PRESTAJE čitanje).

Moja generacija i društvene mreže

(plan za pisanje sastava - nije obavezan i ne ocjenjuje se)

T | PRVW00 | 20

T | PRVW00 | 21

T | PRVW00 | 23

